

Nr 825

Av herr Brandt m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 81, angående naturhistoriska riksmuseets ställning och organisation m. m.

(Lika lydande med motion nr 700 i Första kammaren)

PM ang. naturhistoriska riksmuseet

I Kungl. Maj:ts proposition nr 81 till årets riksdag ang. naturhistoriska riksmuseets ställning och organisation m. m. föreslås, att museet bibehålles som självständig institution, att Vetenskapsakademiens överinseende över museet upphör, att museets ledning handhas av en särskild styrelse och att museet organisatoriskt skall fungera i två avdelningar: en museiavdelning och en forskningsavdelning, den förra avsedd för museets utåtriktade utställnings-, undervisnings- och serviceverksamhet men även med administrativa funktioner för hela museet.

Förslaget, som innebär att riksmuseet bibehålles som riksinstitution och centralt museum, är mycket tillfredsställande, i synnerhet som museets resurser föreslås flitigt utnyttjade i bildningsarbetet. Däremot kan en väsentlig svaghet konstateras i den föreslagna organisationen. Denna svaghet äventyrar såväl målsättningen som effektiviteten. Museet föreslås icke få någon fast ledning, ingen verkschef. Avsaknaden av en för hela institutionen ansvarig chef har i den hittillsvarande organisationen visat sig vara en brist. Att Kungl. Vetenskapsakademien som huvudman ersättes med en styrelse torde i detta avseende icke ha någon avgörande betydelse. En styrelseordförande, vanligen strängt upptagen av andra åligganden, torde ha svårt att samtidigt fungera som verkschef. Det torde ligga i öppen dag att för en kraftansamling krävs en chef med auktoritet och ansvar att länka verksamheten effektivt mot de mycket angelägna museala och vetenskapliga mål som angives i propositionen. Vid utbyggnaden av museet och för dess antydda vidare expansion bör den organisatoriskt sett synnerligen väsentliga chefsfrågan samtidigt lösas. Arvoden åt prefekt, vilken som deltidssysselsättning skulle samordna forskningen, samt föredragningsarvoden behöver härvid icke utgå. Dessa summor bör läggas till de 100 000 som föreslås tilldelas museiavdelningen för dess vitala verksamhet. Museets chef bör övertaga prefektens och föredragandens åligganden, och medel som härigenom friställes bör anslås till museiavdelningens verksamhet.

Under återopande av det anförda hemställes,
att riksdagen måtte besluta antaga ifrågavarande proposition med följande tillägg:
att en chefsbefattning inrättas för naturhistoriska riksmuseet
samt att Kungl. Maj:t bemyndigas utfärda instruktioner för naturhistoriska riksmuseets chef.

Stockholm den 6 april 1965

Erik Brandt

Sven G. Andersson

John Eriksson

Dag R. Edlund

i Bäckmora

Nr 826

Av herr **Hermansson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 82, angående anslag för budgetåret 1965/66 till statistiska centralbyrån, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 82 år 1965 har framlagts förslag om den statliga statistikens organisation fr. o. m. budgetåret 1965/66. Med anledning härav framläggs följande förslag, som dels berör statistiska centralbyråns framtida organisation och dels berör en existerande sektion inom en av centralbyråns ämnesbyråer, nämligen sektionen för prisstatistik för detaljhandeln inom byrån för handels-, samfärdsel- och prisstatistik.

I propositionens förslag har upptagits byråer och enheter för verkets normala statistikfunktioner. Den normala men intermittenta funktion som de stora räkningarna (folk-, bostads-, jordbruks-, företagsräkningarna etc.) utgör har däremot helt utelämnats ur organisationsplanen. Detta medför avgjorda nackdelar. Det innebär bl. a. att för varje räkning måste en tillfällig organisation snickras ihop, personal nyanställas på alla nivåer, skolas och tränas, lokaler förhyras kortsiktigt etc. Vad detta betyder i fråga om minskad effektivitet, ökade kostnader och tidsnöd etc. är svårt att mäta, men det förefaller som en del av den kritik som har riktats mot 1960 års folkräkning på senare tid skulle ha kunnat undvikas om planeringen av folkräkningen hade gjorts omsorgsfullare.

Räkningarnas resultat används vid planering och beslut på olika nivåer i samhället. Resultaten från 1960 års folkräkning kommer att nyttjas i lokaliseringsdiskussionen, som underlag för de regionala indelningsändringar som förebådats från länsplan och nedåt, för förslag i skattefrågor